

**PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA MIASTA PABIANIC NA 2019 ROK**

I. WSTĘP

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic na 2019 rok, zwany dalej Programem, jest elementem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic na lata 2014-2020. Program stanowi realizację Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492) oraz zapisu art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą. Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które powinny być realizowane przez samorządy gminne oraz sposób ich realizacji. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Realizacja Programu ma na celu przede wszystkim ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu.

Program przygotowano w oparciu o wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz doświadczenie zdobyte w trakcie realizacji poprzednich edycji Programu.

II. PODSTAWA PRAWNA

Uchwalenie Programu przez Radę Miejską w Pabianicach to zadanie wynikające z art. 4¹ ust. 2 Ustawy, która nakłada na gminy obowiązek tworzenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Istotne znaczenie mają również inne akty prawne, w szczególności:

- 1) ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1492);
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1828 ze zm.);
- 4) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- 5) ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 882 ze zm.);
- 6) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Program skorelowany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic na lata 2014- 2020;

- 2) Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pabianic na lata 2017-2019;
- 3) Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na lata 2019-2020;
- 4) Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2019-2021;
- 5) Programem współpracy Miasta Pabianic z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok.

III. ADRESACI

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Pabianic, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką a w szczególności do:

- 1) dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- 2) osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie),
- 3) osób uzależnionych od alkoholu,
- 4) osób współuzależnionych, Dorosłych Dzieci Alkoholików i ofiar przemocy,
- 5) osób zawodowo zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

IV. DIAGNOZA

Zgodnie z badaniem wykonanym na zlecenie Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi w 2015 r. pn. „Rozpowszechnianie picia napojów alkoholowych oraz używania narkotyków wśród mieszkańców województwa łódzkiego”, które miało na celu ustalenie ważności problemów związanych z alkoholem i narkotykami na tle pozostałych zagadnień społecznych, jednym z najważniejszych problemów jest picie alkoholu przez młodzież (90% badanych) oraz alkoholizm (88% badanych). Osoby, które głównie widziały problem w alkoholizmie to w większości kobiety oraz osoby w wieku 65 lat i więcej.

W badaniu odnotowano istotne różnicowania w ocenie ważności problemów związanych z pićm alkoholu przez młodzież. Sześciu na dziesięciu badanych mieszkańców Łodzi i podobny odsetek respondentów mieszkających w małych miastach poniżej 50 tys. mieszkańców przyznało, że picie alkoholu przez młodzież jest bardzo ważnym problemem w ich miejscowości (odpowiednio: 62,3% - w Łodzi oraz 61,8% w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców). Inaczej widzą tę kwestię mieszkańcy średnich miast województwa tzn. od 50-200 tys. mieszkańców oraz respondenci zamieszkali na wsi. Jedynie co czwarty z nich stwierdził, że problem picia alkoholu przez młodzież to bardzo ważny problem w ich miejscowości (odpowiednio: 28% i 25%).

Jak wynika z Raportu z Ogólnopolskich Badań Ankietyowych zrealizowanych w 2015 r. pn. „Używanie Alkoholu i Narkotyków przez Młodzież Szkolną” napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia miały za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

W 2015 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Pabianicach zrealizowano badanie społeczne pn. „Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych na terenie Miasta Pabianic w 2015 r.”. Jak wskazują wyniki powyższych badań ponad połowa (54,9%) dorosłych mieszkańców Pabianic spożywa alkohol, przy czym częściej są to mężczyźni (69,4%) niż kobiety (43,1%). Alkohol najczęściej spożywają

osoby w wieku 25-34 lata (68,3%) oraz 18-24 lata (67,3%). Pod względem dochodów i wykształcenia, po alkohol najchętniej sięgają osoby z wysokimi zarobkami (85,7%) oraz z wyższym wykształceniem (63,5%).

Do dnia 30 sierpnia 2018 r. obowiązywała w Pabianicach uchwała Nr XI/81/03 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 11 czerwca 2003 r. w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta Pabianic miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosił 250.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. na terenie miasta Pabianic sprzedaż napojów alkoholowych prowadziło 199 placówek. W porównaniu do roku 2016 liczba placówek spadła o 18.

W związku z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, który zmienił art. 12 Ustawy, rady gmin zostały zobowiązane do dnia 9 września 2018 r. m.in. do ustalenia w drodze uchwały maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy. Zmiana przepisów spowodowała, że od 2018 r. limitowana jest liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a nie jak dotąd liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Limitem objęto również zezwolenia na sprzedaż alkoholu do 4,5% oraz piwo.

Rada Miejska w Pabianicach podjęła stosowną uchwałę w tym zakresie dnia 26 lipca 2018 r. ustalając maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia:
  - a) w miejscu sprzedaży - 80 zezwoleń,
  - b) poza miejscem sprzedaży - 160 zezwoleń;
- 2) zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa):
  - a) w miejscu sprzedaży - 50 zezwoleń,
  - b) poza miejscem sprzedaży - 150 zezwoleń;
- 3) zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu:
  - a) w miejscu sprzedaży - 55 zezwoleń,
  - b) poza miejscem sprzedaży - 145 zezwoleń;

W powyższej uchwale zostały ustalone również zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Minimalna odległość punktów sprzedaży napojów alkoholowych od miejsc chronionych nie uległa zmianie, nadal wynosi 100 metrów. Uchwała weszła w życie 31 sierpnia 2018 r.

Osoby uzależnione od alkoholu mogą uzyskać pomoc w **Pabianickim Centrum Psychiatrycznym** działającym w strukturach Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o.

Poradnia Leczenia Uzależnień w Pabianickim Centrum Psychiatrycznym przyjmuje wszystkich mieszkańców powiatu pabianickiego. W 2017 r. z powodu uzależnień na tle alkoholowym w ww. Poradni z sesji psychoterapii indywidualnej skorzystało łącznie 369 osób a z sesji psychoterapii grupowej 226 osób. W przeważającej części (87%) to mężczyźni biorą udział w ww. sesjach. W pierwszym półroczu 2018 r. z porad indywidualnych skorzystało łącznie 242 osoby zaś w sesji grupowej uczestniczyło 35 osób. Podobnie jak w 2017 r. najczęściej byli to mężczyźni.

Działający w strukturach **Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej** - Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych w 2017 r. przeprowadził 591 konsultacji indywidualnych dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy, a w pierwszym półroczu 2018 r. – 100. W ramach grupowego

programu edukacyjnego dla osób pijących w sposób problemowy w 2017 r. odbyło się łącznie 229 spotkań, w pierwszym półroczu 2018 r. – 50.

W ramach programu „Pomarańczowa Linia” udzielono w 2017 r. 225 konsultacji dla rodziców, których dzieci piją alkohol, jak również eksperymentują z alkoholem (w pierwszym półroczu 2018 r. – 96).

Klub Integracji Społecznej - działający w Ośrodku Profilaktyki i Integracji Społecznej, podejmuje działania w celu wspierania zatrudnienia socjalnego, szczególnie uwzględniając działania skierowane do osób uzależnionych od alkoholu. Z powyższych działań skorzystało w 2017 r. – 200 osób, a w pierwszym półroczu 2018 r. - 137. Klub skierował w 2017 r. do programu prac społecznie użytecznych – 174 osoby (w pierwszym półroczu 2018 r. – 107).

Placówka Wsparcia Dziennego „Junior” pracuje z dziećmi i dla dzieci w wieku 7 – 18 lat. W 2017 roku do PWD zapisanych było 57 dzieci z 46 rodzin, z czego 10 dzieci z rodzin alkoholowych. W pierwszym półroczu 2018 roku do Placówki uczęszczało 35 dzieci z 29 rodzin, w tym 9 z rodzin z problemem alkoholowym. Podopiecznymi ww. placówki są młodzi ludzie, których dotyczą różnorakie problemy rodzinne, społeczne oraz szkolne. Placówka działa w formie specjalistycznej i socjoterapeutycznej. W 2017 r. z indywidualnych konsultacji skorzystało 35 osób, w tym wszystkie dzieci z rodzin alkoholowych, a także dwójka rodziców, których współmałżonkowie są osobami uzależnionymi od alkoholu. W pierwszej połowie 2018 r. w zajęciach uczestniczyło 18 dzieci, w tym 9 z rodzin z problemem alkoholowym.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) realizuje zadania zawarte w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2017 r. i w I półroczu 2018 r. MKRPA przeprowadziła łącznie 482 konsultacje z osobami nadużywającymi alkoholu.

MKRPA w 2017 r. skierowała 136, a w I półroczu 2018 r. – 66 wniosków do Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego w Pabianicach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, które nie wyrażają zgody na podjęcie dobrowolnego leczenia lub nie zgłaszają się na wezwania Komisji natomiast ich zachowanie i funkcjonowanie powoduje negatywne skutki społeczne. Ponadto w ww. okresie Komisja przeprowadziła łącznie 138 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, swoją pomocą objęła 79 rodzin, w których występuje problem alkoholowy.

Oszacowaniu zjawiska przemocy w rodzinie służą dane dotyczące realizacji procedury „Niebieska Karta”. **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** w 2017 r. i w I półroczu 2018 r., prowadził łącznie 133 procedury „Niebieska Karta”, w których współwystępował problem przemocy na tle nadużywania alkoholu.

Doświadczanie przemocy domowej tam gdzie współwystępuje problem nadużywania alkoholu jest złożonym problemem i często niezbędna jest tu pomoc innych osób. W ww. okresie Zespół przeprowadził około 140 konsultacji dla członków rodzin, w których występuje przemoc na tle problemu alkoholowego oraz utworzył około 125 grup roboczych zajmujących się rodzinami z tym problemem.

W **Punkcie Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**, działającym w strukturach Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej, udzielono w 2017 r. ok. 321 konsultacji indywidualnych, w I półroczu 2018 r. – ok. 164.

Trudnością z jaką spotyka się Zespół jest znaczne zmniejszenie dostępności psychoedukacji dla osób uzależnionych i ich rodzin. Ponadto osoby stosujące przemoc nie stawiają się na wezwanie na posiedzenia grup roboczych. Problemem jest także egzekwowanie od osób stosujących przemoc w rodzinie zobowiązań zadeklarowanych na posiedzeniach grup roboczych w zakresie realizacji leczenia odwykowego, terapii uzależnień.

Z problemem alkoholowym wiąże się przestępczość i popełnianie czynów niedozwolonych. **Straż Miejska w Pabianicach** w 2017 r. oraz w I półroczu 2018 r. podjęła 318 interwencji (w tym interwencji w miejscach publicznych) z udziałem osób pod wpływem alkoholu. **Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach** odnotowała w 2017 r. 112 wypadków, w tym 4 z udziałem osób nietrzeźwych kierujących, w pierwszej połowie 2018 r. – 35, w tym 2 z udziałem nietrzeźwych kierujących. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących w 2017 r. wyniosła 53, w pierwszej połowie 2018 r. – 26. W związku z naruszeniem art. 43¹ ust. 1 Ustawy Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach: przeprowadziła w 2017 r. 14 postępowań, a w pierwszej połowie 2018 r. – 3, w 2017 r. wystawiła – 1225 mandatów, w pierwszym półroczu 2018 r. – 354.

V. ZASOBY MIASTA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I NAPRAWCZYCH

Jako zasoby umożliwiające profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w mieście należy rozumieć instytucje i organizacje działające na jego terenie lub obejmujące swoim zasięgiem mieszkańców Pabianic, które prowadzą działalność na rzecz osób dotkniętych tym problemem. Podmioty świadczących wsparcie osobom dotkniętym problemem alkoholowym na terenie Pabianic:

- Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, ul. Gdańska 7,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach, ul. Partyzancka 31,
- Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o., ul. Jana Pawła II 68.

1. **Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (MCPS)** posiada zasoby umożliwiające organizację działań w zakresie ograniczania zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne. Pozwalają one dotrzeć do wszystkich członków rodziny i wesprzeć ich w różnych aspektach funkcjonowania, poprzez m.in. zajęcia dla dzieci w Placówce Wsparcia Dziennego „Junior”, dożywianie, pomoc asystentów rodziny oraz programy reintegracji społecznej i zawodowej.

W ramach MCPS działa:

1) **Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej**, który prowadzi w swoich strukturach:

a) Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - oferta punktu skierowana jest do osób pijących szkodliwie i nadużywających alkoholu oraz ich bliskich jak również do osób, które potrzebują porady w utrzymaniu abstynencji. W Punkcie Konsultacyjnym można uzyskać wsparcie w zakresie:

- motywowania osób pijących w sposób szkodliwy lub problemowy do leczenia,
- informacji o miejscach leczenia uzależnień,
- motywowania do utrzymania abstynencji,
- pomocy osobom uzależnionym od alkoholu w podejmowaniu kolejnych kroków w trzeźwieniu (oferta skierowana do osób, które ukończyły programy terapeutyczne w placówkach leczenia uzależnień),
- pomocy osobom pijącym w sposób ryzykowny i szkodliwy,
- konsultacji z terapeutą uzależnień.

Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi również spotkania edukacyjne i psychoedukacyjne w kontakcie grupowym i indywidualnym oraz konsultacje telefoniczne. Stale współpracuje z Wydziałem Pomocy Środowiskowej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach oraz Poradnią Leczenia Uzależnień Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. w zakresie kierowania osób mających problem alkoholowy do udziału w grupach terapeutycznych.

b) **Klub Integracji Społecznej**

Celem głównym Klubu Integracji Społecznej jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, których szanse na otwartym rynku pracy są najmniejsze ze względu na niskie kwalifikacje oraz problemy z pełnoprawnym uczestnictwem w życiu społecznym i zawodowym. Klub Integracji Społecznej wspiera działania integracyjne dla grup osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. Ponadto KIS prowadzi działania mające na celu m.in. minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia, kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości, kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji społecznych, kształtowanie postawy samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia oraz poruszania się po rynku pracy. Osoby z problemem alkoholowym mogą tu uzyskać pomoc przy ubieganiu się o podjęcie pracy np. pomoc przy tworzeniu dokumentów aplikacyjnych jak i w przygotowaniu do rozmowy kwalifikacyjnej jak również skierowanie do prac społecznie użytecznych. Od listopada 2017 roku realizowany jest projekt „Kierunek Przemiana - aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa”. Projekt skierowany jest do 60 mieszkańców Miasta Pabianic (37 kobiet, 23 mężczyzn).

2) Placówka Wsparcia Dziennego „Junior” (PWD)

Ww. Placówka prowadzi zajęcia edukacyjne, kompensacyjno-wyrównawcze, pomaga w nauce i nadrobieniu zaległości szkolnych. Organizuje akcje profilaktyczne, warsztaty ze specjalistami, rozwija zainteresowania i uzdolnienia dzieci poprzez organizację m.in. zajęć plastycznych, teatralnych, komputerowych, sportowych. Organizuje im czas wolny od zajęć szkolnych i promuje zdrowy tryb życia, kładzie nacisk na prawidłowy rozwój społeczny dzieci, aby potrafiły rozróżnić zachowania dobre od tych społecznie nieakceptowanych. Ponadto w placówce realizowany jest program socjoterapeutyczny „Tratwa”, którego celem jest korygowanie funkcjonowania dzieci i eliminowanie zaburzeń zachowania oraz wspieranie dzieci w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, a także pomoc w przywracaniu prawidłowej funkcji rodziny poprzez wspomaganie rodziców w rozwiązywaniu ich problemów osobistych oraz wychowawczych z dziećmi. Od października 2017 r. Placówka realizuje również program socjoterapeutyczny „Rodzina Miśków”, stworzony przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W PWD dyżury pełni psycholog, który prowadzi warsztaty dla dzieci. Z porad psychologa mogą skorzystać zarówno podopieczni placówki jak również ich rodzice.

2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach (MKRPA) została powołana w celu inicjowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a także do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Do zadań MKRPA należy w szczególności:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, w tym:
  - a) inicjowanie i prowadzenie spotkań motywujących osoby uzależnione, kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
  - b) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w przedmiocie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego i złożenie wniosku do sądu o wszczęcie postępowania,
  - c) kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego
- 2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie Miasta Pabianic miejsc sprzedaży napojów alkoholowych oraz warunków sprzedaży tych napojów,

- 3) inicjowanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, wobec rodzin, w których występują problemy alkoholowe,
- 4) współdziałanie z władzami publicznymi, instytucjami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynencji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 5) kontrolowanie sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania Ustawy;
- 6) inicjowanie innych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wykonywanie innych czynności określonych przepisami prawa.

Za udział w posiedzeniach i pracach MKRPA przysługuje wynagrodzenie w wysokości: członek MKRPA - 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, sekretarz MKRPA – 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę a przewodniczący MKRPA – 25% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wynagrodzenie członkowi Komisji przysługuje każdorazowo za czynności wykonywane poza godzinami pracy: posiedzenia plenarne, zespoły motywujące, kontrole punktów sprzedaży alkoholu i oświadczeń o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów alkoholu w punkcie sprzedaży w roku poprzednim, pomiary odległości i sprawdzanie usytuowania punktów oraz inne czynności związane z realizacją zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 Ustawy. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi protokół z wykonanych zadań. Wypłata wynagrodzenia będzie następować do 5 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

3. Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

W strukturach Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. funkcjonuje Pabianickie Centrum Psychiatryczne, które prowadzi m.in.:

- 1) Poradnię Leczenia Uzależnień,
- 2) Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych

Podstawowym celem Poradni Leczenia Uzależnień jest prowadzenie programu terapeutycznego, mającego na celu zmiany w funkcjonowaniu pacjentów. Pacjenci mogą skorzystać z zajęć grupowych oraz indywidualnych konsultacji z wykwalifikowanym personelem terapeutycznym i lekarskim. W Poradni prowadzone są również sesje psychoterapii i poradnictwo dla rodzin pacjentów uzależnionych od alkoholu. Program zajęć konstruowany jest w oparciu o obowiązujące w lecznictwie odwykowym standardy. Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych zapewnia leczenie ostrych stanów zatrucia alkoholem, niewymagających specjalistycznego leczenia toksykologicznego oraz niepowikłanych zespołów abstynencyjnych po alkoholu. Oddział prowadzi również działania motywujące do zmiany postaw i podjęcia leczenia odwykowego.

4. Straż Miejska w Pabianicach podejmuje wśród uczniów pabianickich szkół działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (m.in. zajęcia profilaktyczne dla uczniów, spotkania indywidualne z dziećmi i ich rodzicami, prelekcje z rodzicami w szkołach dot. spożywania alkoholu, udział w grze miejskiej „Jest co robić w Pabianicach”, organizacja corocznego Turnieju halowej piłki nożnej o Puchar Komendanta Straży Miejskiej, we współpracy z MKRPA zorganizowano akcję „Nie piję - sportem żyję!” a wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Pabianicach zorganizowano akcję „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”). **Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach** prowadzi działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym, profilaktycznym oraz kontrolnym i represyjnym. KPP podejmuje również inicjatywy mające na celu zapobieganie bądź ograniczanie rozmiaru szkód wynikających z alkoholizmu, jak również ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu oraz poprawę stanu bezpieczeństwa na drogach.

5. Organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Ponadto w Pabianicach działają organizacje pozarządowe i grupy abstynenckie, które są cennym zasobem przy realizacji działań w zakresie profilaktyki uzależnień, jak również niwelowania negatywnych skutków tych zjawisk, zwłaszcza skutków społecznych. Organizacje prowadzą np. działania w zakresie interwencji kryzysowej, poradnictwa i konsultacji specjalistycznych. W Pabianicach w obszarze przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu działają m.in.:

- Pabianickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich "DOM", ul. Garncarska 7,
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Pabianickie, ul. Stanisława Moniuszki 10,
- Chrześcijańska Misja Pomocy Ludziom Uzależnionym "Nowa Nadzieja" Oddział w Pabianicach, ul. Konopna 26,
- Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "SZANSA", ul. Gdańska 7,
- Stowarzyszenie "ORATORIUM – Przygoda życia", ul. Marii Konopnickiej 39,
- Stowarzyszenie Abstynentów "GRANICA", ul. Graniczna 2/4,
- Fundacja "Młodzi dla Młodych", ul. Warszawska 6/9,
- Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna Oddział w Pabianicach, ul. Bagatela 12.

W działania z zakresu profilaktyki uzależnień angażują się również parafie i grupy AA.

Ważną rolę we wspieraniu osób uzależnionych i ich rodzin odgrywa również Fundacja Subvenio, która w Pabianicach przy ul. Konopnickiej 39 prowadzi Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przesłpstwem. W Ośrodku można uzyskać pomoc psychologa, mediatora oraz prawnika. Fundacja współpracuje z Ośrodkiem Profilaktyki i Integracji Społecznej oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ponadto na terenie Pabianic działa Spółdzielnia Socjalna - Zielone Pabianice powołana uchwałą nr XXX/402/16 z dnia 8 listopada 2016 r. Rady Miejskiej w Pabianicach. Założycielami Spółdzielni są Miasto Pabianice i Stowarzyszenie Oratorium – Przygoda Życia. Spółdzielnia socjalna jest podmiotem ekonomii społecznej, którego działalność polega na prowadzeniu wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę jej członków w celu ich społecznej i zawodowej reintegracji. Spółdzielnia socjalna zatrudnia osoby z grupy wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i służy ich aktywizacji zawodowej.

VI. CELE PROGRAMU

CEL PROGRAMU: Zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych			
ZADANIA		ADRESACI	WSKAŹNIKI
1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu			
1.1.	Zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu.	osoby z problemem alkoholowym	liczba osób; liczba udzielonych świadczeń
1.2.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzioną skuteczność.	osoby z problemem alkoholowym	liczba osób; liczba udzielonych świadczeń
1.3.	Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.	osoby z problemem alkoholowym i ich rodziny	liczba osób
1.4.	Prowadzenie oferty działań zmierzających do aktywizacji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu.	osoby uzależnione od alkoholu	liczba osób; liczba i rodzaj podjętych działań
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie			
2.1.	Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.	rodziny z problemem alkoholowym	liczba osób; liczba i rodzaj podjętych działań liczba rodzin
2.2.	Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	liczba i rodzaj podjętych działań; liczba dzieci
2.3.	Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom/opiekunom z rodzin, w których występuje problem alkoholowy.	rodzice/opiekunowie	liczba i rodzaj podjętych działań; liczba osób

2.4.	Podejmowanie działań przez MKRPA w celu objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.	osoby uzależnione i ich rodziny	liczba i rodzaj podjętych działań; liczba osób
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych			
3.1.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia	Mieszkańcy Pabianic	liczba i rodzaj podjętych działań
3.2.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież	Mieszkańcy Pabianic	liczba i rodzaj podjętych działań
3.3.	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.	Mieszkańcy Pabianic	liczba podjętych działań
3.4.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój.	Mieszkańcy Pabianic	liczba i rodzaj podjętych działań
3.5.	Prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki i pracy.	Mieszkańcy Pabianic	liczba podjętych działań
3.6.	Poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.	rodzice/opiekunowie; wychowawcy; pedagodzy	liczba podjętych działań
3.7.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru	Mieszkańcy Pabianic; wychowawcy	liczba podjętych działań

	profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców.		
3.8.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej.	rodziny dysfunkcyjne; wychowawcy	liczba podjętych działań
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych			
4.1.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych i innych podmiotów realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na rzecz mieszkańców Pabianic.	instytucje, stowarzyszenia, osoby fizyczne i inne podmioty z terenu Miasta Pabianic	liczba jednostek otrzymujących wsparcie
4.2.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	przedstawiciele realizatorów i partnerów programów	liczba podjętych działań, liczba osób
4.3.	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.	przedstawiciele placówek oświatowych, pracownicy MCPS, kuratorzy sądowi, SM	liczba podjętych działań; liczba osób
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego			
5.1.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży.	przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	liczba kontroli
5.2.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie naruszania art. 13 ¹ i 15 Ustawy oraz wypełniania innych obowiązków związanych z posiadaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	liczba podjętych działań
5.3.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13 ¹ i 15 Ustawy.	przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	liczba interwencji
5.4.	Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.		liczba spraw
5.5.	Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.		liczba działań

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej			
6.1.	Prowadzenie działalności Klubu Integracji Społecznej, organizującego działania o charakterze społecznym, terapeutycznym i zatrudnieniowym m.in. dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub innych środków odurzających.	osoby uzależnione	liczba podjętych działań; liczba osób

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY

1. Realizatorami Programu są:

- 1) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej;
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.;
- 4) Urząd Miejski w Pabianicach;
- 5) Straż Miejska w Pabianicach;
- 6) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 7) placówki oświatowe.

2. Partnerami Programu są:

- 1) Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach;
- 2) Sąd Rejonowy w Pabianicach;
- 3) Prokuratura Rejonowa w Pabianicach;
- 4) Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach;
- 5) organizacje pozarządowe.

VIII. KOORDYNATOR

Koordynatorem Programu jest Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Środki w wysokości 1.400.000 zł na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zostały zabezpieczone w budżecie Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach oraz Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej zgodnie z poniższą klasyfikacją:

Dział 851 - Ochrona zdrowia - 1.350.000 zł

Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii - 220.186 zł, w tym:

Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach - 135.000 zł

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej (Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej) - 85.186 zł

Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 1.129.814 zł, w tym:

Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach - 402.000 zł

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej (Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej) - 727.814 zł

Dział 855 - Rodzina - 50.000 zł

Rozdział 85504 - Wspieranie rodziny - 50.000 zł (Placówka Wsparcia Dziennego JUNIOR)

X. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczność oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu w przyszłości.